

DIEREXPERIMENTENCOMMISSIE KUN

JAARVERSLAG 2001

1 ALGEMEEN

Na de belangrijke institutionele wijzigingen die plaats hadden in 1997 en 1998 (wijziging van de Wet op de dierproeven, in werking getreden per 7 februari 1997 en de vaststelling en goedkeuring van het Reglement van de Dierexperimentencommissie KUN per 02-10-1998) heeft de commissie in 2001 alle aandacht kunnen besteden aan de toetsing van de aan haar voorgelegde dierexperimenten.

2 SAMENSTELLING

De Dierexperimentencommissie van de Katholieke Universiteit Nijmegen (DEC KUN) bestaat thans uit tien leden en voldoet aan de wettelijke criteria (Wet op de dierproeven (Wod), art 18a, tweede lid) inzake deskundigheid van de leden op een viertal gebieden:

- A: Deskundigheid op het gebied van dierproeven
- B: Deskundigheid op gebied van alternatieven
- C: Deskundigheid op gebied van p~~ro~~efdieren en hun bescherming
- D: Deskundigheid op gebied van ethische toetsing

Verder voldoet de commissie aan de eis dat drie leden, waaronder de voorzitter, "extern" zijn, d.w.z. dat deze leden geen arbeidsrechtelijke verhouding hebben met de vergunninghouder (Katholieke Universiteit Nijmegen).

In 2001 hebben een aantal mutaties plaatsgevonden in de samenstelling van de DEC van de KUN. Volgens de reglementaire bepalingen van de DEC KUN worden de leden van de commissie benoemd voor de periode van 4 jaren; herbenoembaarheid is niet gelimiteerd. Per november 2001 was voor vijf leden van de commissie, inclusief de voorzitter, de zittingstermijn van vier jaren verlopen. Vier van de vijf leden zijn bereid gevonden voor een volgende termijn zitting te nemen. Een van de vijf leden heeft verzocht per april 2001 van het lidmaatschap ontheven te worden.

Door het plotseling overlijden van een van de externe leden, ██████████, in april 2001, ontstond er tevens een vacature voor een extern lid.

Om de continuïteit van de werkzaamheden van de commissie te waarborgen is op last van de vergunninghouder een aftreedschema voor de leden van de DEC vastgesteld waarbij per jaar niet meer dan twee à drie leden van de commissie worden vervangen.

De samenstelling van de DEC per november 2001 is als volgt:

EXTERNE LEDEN		DESKUNDIGHEID vlg. Wod, art. 18a
██████████	██	ABC
██████████	██	A
██████████	██	ABCD
INTERNE LEDEN		
████████████████████	██	A
████████████████████	██	ABC
████████████████████	██	C

overtuigen van de noodzaak alternatieven te overwegen of met minder proefdieren, respectievelijk met minder ongerief te volstaan.

In de correspondentie van de DEC met de aanvragers en in het voorbereidende overleg van de directie van het CDL met de onderzoekers wordt dit uitgangspunt steeds opnieuw uitgedragen. De commissie meent te kunnen vaststellen dat steeds meer onderzoekers instemmen met de basisgedachte van de wet, de bescherming en erkenning van de intrinsieke waarde van het dier. Daarnaast wordt de beoordelingsprocedure van de DEC gewaarborgd door een binnen het CDL gehanteerd kwaliteitssysteem (ISO 9001:2000). In dit systeem zijn o.a. opgenomen de bewaking van het aantal proefdieren, de periode waarvoor toestemming wordt verleend, de artikel 9 en artikel 12 bevoegdheid, en het welzijn van de dieren.

4 WERKWIJZE VAN DE DEC

VERGADERFREKVENTIE

De DEC komt maandelijks bijeen op elke 2^e donderdag van de maand. Gebruik wordt gemaakt van een vergaderruimte van het Centraal Dierenlaboratorium. Onderzoekers die een aanvraag indienen, op zijn laatst een week voor de vergadering, ontvangen binnen 8 werkdagen na de vergadering uitsluitel over de bevindingen van de DEC.

ONDERZOEKSPLAN

Bij de beoordeling van ieder experiment is een prealabele vraag de inhoudelijke en methodologische validiteit van het onderzoeksplan. De DEC is niet in alle opzichten gekwalificeerd om de wetenschappelijke merites van de onderscheiden onderzoeksplannen zelfstandig te beoordelen. Er vindt een marginale toetsing plaats doordat nagegaan wordt of het betreffende onderzoeksplan door een erkend extern of intern wetenschappelijk gremium positief beoordeeld is: als zodanig worden in aanmerking genomen een facultaire Wetenschapscommissie, een beoordelingscommissie van NWO of van Collectebusfondsen. Indien een dergelijk positief oordeel ontbreekt, zullen aanvullende vragen gesteld worden aan de aanvragers. Bij niet adequate beantwoording van deze vragen wordt een aanvraag niet ontvankelijk verklaard. In lijn met het voorgaande worden aanvragen tot toetsing van experimenten, waarvoor nog externe beoordelingsronden lopende zijn, door de Commissie aangehouden, totdat vastgesteld is dat het onderzoeksplan positief beoordeeld is. In geval van het gebruik en/of de ontwikkeling van transgene dieren wordt nagegaan of de daarvoor vereiste vergunningen van de betreffende ministeries zijn verkregen.

BEOORDELINGSMETHODIEK

Indien de inhoudelijke en methodologische validiteit van het onderzoeksplan buiten discussie staat, vindt vervolgens een afwegingsproces plaats over de vragen rond de relevantie van het onderzoek, het doel van de proef, de mogelijkheden van alternatieven, de berekening van het benodigde aantal proefdieren, de mate van ongerief voor de proefdieren, de wijze van pijnbestrijding, anesthesie en doden en het vaststellen van het 'humane endpoint'. Nagegaan wordt tevens of degenen die betrokken zijn bij het dierexperiment over de wettelijk vereiste vaardigheden beschikken om de experimenten uit te voeren.

De DEC kan met de inbreng vanuit de onderscheiden deskundigheden van zijn leden en met gebruikmaking van de toelichting van proefdierdeskundigen tot onderscheiden oordelen komen:

1. Er wordt een negatieve beslissing genomen over het voorgenomen dierexperiment.
2. Een eindoordeel wordt opgeschort; er worden schriftelijk specifieke vragen gesteld aan de onderzoeker.
3. Een eindoordeel wordt opgeschort, de onderzoeker wordt voor mondelinge toelichting uitgenodigd.
4. Een eindoordeel wordt afhankelijk gesteld van de uitkomsten van nader overleg van de proefdierdeskundigen met de onderzoeker.
5. Er wordt een positieve beslissing genomen onder bepaalde voorwaarden.
6. Er wordt een positieve beslissing genomen over het geheel van de voorgenomen experimenten.

Door te beschikken over een variëteit van mogelijke oordelen is de DEC in staat om met de inbreng van zoveel mogelijk leden tot een verantwoorde eindafweging te komen. De vorming van het oordeel over een voorgelegd experiment komt zelden tot stand na hoofdelijke stemming. De voorzitter formuleert zijn bevindingen en toetst deze aan het oordeel van de overige leden. Na discussie tekent zich een meerderheidsopvatting af, die doorgaans leidt tot een unaniem standpunt van de commissie.

5 PARTICIPATIE IN EXTERNE ORGANEN

De DEC is aangesloten bij de NVDEC, de Nederlandse Vereniging van Dierexperimentencommissies. De NVDEC behartigt de belangen van nagenoeg alle in Nederland functionerende dierexperimentencommissies. De taak van de NVDEC omvat o.a. een landelijke discussie te bevorderen over alle beleidsvoornemens van de overheid ter zake van dierexperimenten en onderling overleg te plegen met het oog op de beïnvloeding van de besluitvorming op landelijk niveau. De NVDEC heeft tevens een coördinerende en adviserende taak ten aanzien van de aangesloten dierexperimentencommissies: gemeenschappelijke richtlijnen worden voorbereid en suggesties worden geformuleerd voor de vertaling van nieuw beleid naar het operationele niveau van de onderscheiden commissies.

6 EXTERNE VERGUNNINGHOUDERS

De wetwijziging in 1997 heeft ertoe geleid dat meerdere vergunninghouders, die eerder over een eigen dierexperimentencommissie beschikten, niet meer in staat of bereid zijn een dierexperimentencommissie te installeren die aan de wettelijke eisen voldoet. Een viertal externe vergunninghouders heeft verzocht in 2001 van de diensten van de KUN-DEC gebruik te mogen maken. Deze verzoeken zijn ingewilligd, nadat vastgesteld was dat er slechts van een beperkt aantal te toetsen experimenten sprake was. Voor 2001 hebben onderstaande organisaties gebruik gemaakt van de diensten van de DEC:

EXTERNE VERGUNNINGHOUDERS:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

ANDERE EXTERNE ORGANISATIES:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

7 VERSLAGJAAR 2001

AANTALLEN AANVRAGEN

De DEC heeft in het verslagjaar elf keer plenair vergaderd. Een 15-tal projecten werden beoordeeld volgens de verkorte procedure tijdens 6 niet-plenaire vergaderingen. De DEC heeft in het jaar 2001 in totaal 105 nieuwe aanvragen in behandeling genomen: ter vergelijking zijn de cijfers over voorgaande jaren opgenomen.

AANTALLEN AANVRAGEN	1997	1998	1999	2000	2001
[REDACTED]	18	30	58	76	75
Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica	6	6	9	1	6
Faculteit der Sociale Wetenschappen	3	0	1	1	7
Externe organisaties	1	5	17	28	17
TOTAAL	28	41	85	106	105

De cijfers over de afgelopen jaren laten een toename zien van 1997 tot en met 2000. De cijfers voor het jaar 2001 laten zien dat na de aanvankelijke toename na invoering van de Wod nu een stabilisering is ingetreden. De verwachting is dat ook voor de komende jaren het aantal aanvragen min of meer constant zal blijven.

8 BEOORDELINGSRESULTAAT

In onderstaand overzicht is per vergunninghouder en per dierproef aangegeven:

- I. Het beoordelingsresultaat van de 105 aanvragen gerubriceerd in de volgende categorieën.
- A Positief oordeel in eerste instantie, zonder voorwaarden.
 - B Positief oordeel in eerste instantie, onder bepaalde voorwaarden.
 - C Positief oordeel in tweede of derde instantie na het inwinnen van nadere informatie.
 - D Negatief oordeel.

II. Het doeleinde van de proef volgens het coderingssysteem Wod

III. De duur van de proef

IV. De periode waarvoor toestemming is gegeven

Projectnummer	Benodigde Consultant	Doelinde van de proef	Duur van de proef (mnd)	Periode waarvoor toestemming (mnd)
Kundec 2001-7b	A	05/37 <i>e</i>	2	2
Kundec 2001-9b	A	05 <i>a</i>	24	24
Kundec 2001-01	A	05/31 <i>e</i>	12	12
Kundec 2001-03	B	03/37 <i>e</i>	1	1
Kundec 2001-04	C	15/37 <i>e</i>	36	36
Kundec 2001-05	C	22 <i>b</i>	48	48
Kundec 2001-06	B	30 <i>e</i>	12	12
Kundec 2001-07	A	37 <i>e</i>	48	48
Kundec 2001-08	A	37 <i>e</i>	2	2
Kundec 2001-11	C	05 <i>a</i>	5	5
Kundec 2001-12	C	37 <i>e</i>	60	60
Kundec 2001-13	B	37 <i>e</i>	48	48
Kundec 2001-14	C	04 <i>a</i>	12	12
Kundec 2001-15	C	04 <i>a</i>	12	12
Kundec 2001-16	C	05 <i>a</i>	48	48
Kundec 2001-17	A	05 <i>a</i>	8	8
Kundec 2001-18	A	05 <i>a</i>	48	12
Kundec 2001-19	C	33 <i>e</i>	2	2
Kundec 2001-20	B	37 <i>e</i>	24	24
Kundec 2001-21	A	37 <i>e</i>	5 weken	5 weken
Kundec 2001-22	A	30 <i>e</i>	36	12
Kundec 2001-23	B	05 <i>a</i>	48	12
Kundec 2001-24	A	33 <i>e</i>	48	12
Kundec 2001-25	A	22 <i>b</i>	40	40
Kundec 2001-26	A	30 <i>e</i>	48	48
Kundec 2001-27	C	37 <i>e</i>	48	12
Kundec 2001-28	A	01 <i>a</i>	24	12
Kundec 2001-28a	A	01 <i>a</i>	12	12
Kundec 2001-29	A	30 <i>e</i>	100	48
Kundec 2001-30	A	37 <i>e</i>	48	48
Kundec 2001-31	A	32 <i>e</i>	48	48
Kundec 2001-32	A	29 <i>a</i>	3 dagen	3 dagen
Kundec 2001-33	A	30 <i>e</i>	45	12
Kundec 2001-34	A	04 <i>a</i>	48	12
Kundec 2001-35	A	30 <i>e</i>	5	5
Kundec 2001-36	A	31 <i>e</i>	24	24
Kundec 2001-37	A	10 <i>a</i>	6 weken	6 weken
Kundec 2001-38	A	11 <i>a</i>	4	4
Kundec 2001-39	A	11 <i>e</i>	3 weken	3 weken
Kundec 2001-40	A	11 <i>a</i>	3	3
Kundec 2001-41	B	31 <i>e</i>	8	8
Kundec 2001-42	A	33 <i>e</i>	48	48
Kundec 2001-43	A	33 <i>e</i>	48	48
Kundec 2001-44	A	29 <i>a</i>	48	48
Kundec 2001-45	A	37 <i>e</i>	48	48
Kundec 2001-48	C	30 <i>e</i>	12	-
Kundec 2001-49	C	30 <i>e</i>	7	7
Kundec 2001-50	A	37 <i>e</i>	48	12
Kundec 2001-51	A	37 <i>e</i>	48	12
Kundec 2001-52	B	37 <i>e</i>	12	12
Kundec 2001-53	A	33 <i>e</i>	12	12
Kundec 2001-54	A	33 <i>e</i>	36	12
Kundec 2001-55	C	33 <i>e</i>	40	12
Kundec 2001-56	C	33 <i>e</i>	21	12

Projectnummer	Beoordelings- Resultaat	Doeleinde van de proef	Duur van de proef (mnd)	Periode waarvoor toestemming (mnd)
Kundec 2001-57	A	30 <i>p</i>	2	2
Kundec 2001-58	A	37 <i>p</i>	2	2
Kundec 2001-59	B	05 <i>q</i>	24	24
Kundec 2001-60	B	05 <i>q</i>	24	24
Kundec 2001-61	A	05 <i>q</i>	24	24
Kundec 2001-62	A	06 <i>q</i>	48	48
Kundec 2001-63	A	05 <i>q</i>	24	24
Kundec 2001-64	A	05 <i>q</i>	24	12
Kundec 2001-65	A	33 <i>p</i>	48	12
Kundec 2001-66	A	03 <i>q</i>	24	24
Kundec 2001-67	A	32 <i>p</i>	16	12
Kundec 2001-68	A	30 <i>p</i>	6 weken	6 weken
Kundec 2001-69	A	30 <i>p</i>	48	48
Kundec 2001-70	A	03 <i>q</i>	36	12
Kundec 2001-71	A	32 <i>p</i>	9 weken	9 weken
Kundec 2001-72	B	33 <i>q</i>	36	12
Kundec 2001-73	A	29 <i>q</i>	37	37
Kundec 2001-74	C	05 <i>q</i>	31	31
Kundec 2001-75	A	05 <i>q</i>	12	12
Kundec 2001-76	B	32 <i>p</i>	50	12
Kundec 2001-77	C	03/14/19/33/37 <i>p</i>	8	8
Kundec 2001-80	A	37 <i>p</i>	1	1
Kundec 2001-81	A	29 <i>q</i>	24	24
Kundec 2001-82	A	33 <i>p</i>	48	48
Kundec 2001-83	C	37 <i>p</i>	48	48
Kundec 2001-84	A	37 <i>p</i>	48	48
Kundec 2001-85	A	33 <i>p</i>	25	25
Kundec 2001-86	A	33 <i>p</i>	48	48
Kundec 2001-87	A	10/37 <i>p</i>	12	12
Kundec 2001-88	B	32 <i>p</i>	3,5	3,5
Kundec 2001-89	B	30 <i>p</i>	36	36
Kundec 2001-90	C	37 <i>p</i>	8	8
Kundec 2001-91	A	10 <i>q</i>	1	1
Kundec 2001-92	C	33 <i>p</i>	48	48
Kundec 2001-93	A	22 <i>q</i>	13	13
Kundec 2001-97	B	37 <i>p</i>	24	24
Kundec 2001-98	B	37 <i>p</i>	48	48
Kundec 2001-99	A	33 <i>q</i>	48	48
Kundec 2001-100	A	29 <i>p</i>	24	24
Kundec 2001-101	B	33 <i>p</i>	12	12
Kundec 2001-102	C	31 <i>q</i>	22	22

Projectnummer	Beoordelings- Resultaat	Doeleinde van de proef	Duur van de proef (mnd)	Periode waarvoor toestemming (mnd)
Kundec 2000-95	A	10 <i>q</i>	12	12

Projectnummer	Beoordelings- Resultaat	Doeleinde van de proef	Duur van de proef (mnd)	Periode waarvoor toestemming (mnd)
Kundec 2001-02	A	10	1	1
Kundec 2001-78	A	10	1	1
Kundec 2001-79	A	10	1	1
Kundec 2001-94	A	10	1	1
Kundec 2001-95	A	10	1	1
Kundec 2001-96	A	10	1	1

Projectnummer	Beoordelings- resultaat	Doeleinde van de proef	Duur van de proef (mnd)	Periode waarvoor toestemming (mnd)
Kundec 2001-10	A	10	1	1

Projectnummer	Beoordelings- resultaat	Doeleinde van de proef	Duur van de proef (mnd)	Periode waarvoor toestemming (mnd)
Kundec 2001-9a	C	20	10	10
Kundec 2001-9b	A	20	10	10
Kundec 2001-9c	A	37	48	48
Kundec 2001-46	A	20	24	24
Kundec 2001-47	C	27	?	12

9 FINANCIERING DEC

De participatie van externe leden en de toenemende werkzaamheden voor het secretariaat hebben geleid tot de noodzaak een financieringsregeling te ontwerpen. Een integrale begroting van de kosten leidde tot een bedrag van f 60.000. Het merendeel van deze kosten f 40.000 wordt betaald door de drie betrokken faculteiten, via een eenmalige jaarlijkse bijdrage; deze facultaire bijdragen zijn gerelateerd aan het aantal experimenten.

Voor de externe vergunninghouders is een jaarabonnementensysteem ingesteld met een gedifferentieerd tarief voor commerciële en niet-commerciële vergunninghouders.

Voor de facturering van de DEC wordt gebruik gemaakt van de diensten van de Staf Financieel Economische Zaken van het Universitair Medisch Centrum St Radboud.

Een financieel verslag over 2001 alsmede een begroting 2002 zal, separaat aan dit verslag, toegezonden worden aan de besturen van de drie betrokken faculteiten.

10 DECBROCHURE

Om de wettelijke achtergrond van de toetsing van dierexperimenten te verhelderen en om de aanvragende onderzoekers te overtuigen van de noodzaak van het zoeken naar alternatieven en het verminderen van aantallen proefdieren, heeft de commissie besloten een brochure samen te stellen, die op ruime schaal verspreid zal worden. Hiertoe heeft de commissie in 2000 een werkgroep

samengesteld die een opzet voor deze brochure ter fiattering aan de commissie heeft voorgelegd. De genoemde brochure is verschenen in het voorjaar van 2001 in een oplage van 1000 exemplaren. Uitvoerige aandacht is besteed aan het wettelijke toetsingskader, aan de ethische vraagstellingen en aan de noodzaak van alternatieven voor proefdiergebruik. Daarnaast verstrekt de brochure informatie over de werkwijze van de DEC, de te gebruiken formulieren en overige procedurele aangelegenheden.

11 BELEIDSONTWIKKELINGEN

WERKGROEP PIJNBESTRIJDING, ANESTHESIE EN EUTHANASIE

Binnen het Centraal Dierenlaboratorium is een werkgroep pijnbestrijding, anesthesie en euthanasie ingesteld die de onderzoekers adviseert omtrent het toepassen van adequate methoden met betrekking tot anesthesie, analgesie en het doden van proefdieren. Deze werkgroep bestaat uit de proefdierdeskundige van de KUN en twee dierenartsen en adviseert de onderzoeker zowel voor als na de beoordeling van de dierproeven door de DEC.

ERNSTIG ONGERIEF

Die dierproeven die gepaard gaan met matig/ernstig ongerief voor de dieren (code 4 of hoger) en die langer duren dan een jaar, worden na 1 jaar opnieuw geëvalueerd door de DEC op de volgende punten:

- Is de destijds ingeschatte mate van ongerief nog van toepassing?
- Zijn het aantal en de soort te gebruiken proefdieren nog conform de opgave in het aanmeldingsformulier?
- Worden de dierproeven en ingrepen nog volgens de in het aanmeldingsformulier beschreven proefopzet uitgevoerd?
- Worden op basis van de resultaten tot nu toe aanpassingen in de proefopzet noodzakelijk geacht?
- Is het wenselijk om op basis van de resultaten tot nu toe, de doelstelling van het onderzoek bij te stellen?

HUMANE ENDPOINT

Naast de wijze van anesthesie en analgesie wordt in het nieuw aangepaste aanmeldingsformulier van de DEC meer aandacht besteed aan met name het 'humane endpoint' en wordt er een betere onderbouwing van de onderzoeker gevraagd hierover. Dit moet ook in het onderzoeksplan dat op de werkvloer wordt gehanteerd worden aangegeven.

APEN

De DEC heeft in het jaar 2001 enkele dierproeven met Java-apen en Rhesus-apen geëvalueerd, waarbij de onderzoeker is gevraagd uitvoerig en goed onderbouwd aan te geven waarom de wetenschappelijke vraagstelling niet met behulp van alternatieven of andere (lagere) proefdiersoorten beantwoord kan worden. Voorts werden de onderzoekers uitgenodigd mondeling toelichting op de proeven en hun absolute noodzaak te geven.

DIERPROEVEN IN HET KADER VAN (DIER-)GENEESMIDDELEN REGISTRATIE

Verschillende keren is er binnen de DEC gediscussieerd over het toenemende aantal dierproeven dat in het kader van recente wettelijke voorschriften met betrekking tot de registratie van diergeneesmiddelen vereist is. Met name de rol van het Bureau Registratie Diergeneesmiddelen en het kader dat door de EU-richtlijnen wordt aangegeven zijn onduidelijk. Het ligt in het voornemen om een themadiscussie voor te bereiden over hoe er binnen de DEC een evenwichtige afweging kan worden gemaakt tussen de wettelijk voorgeschreven dierproeven, de aantallen proefdieren en de belangen van het proefdier.

ETHISCHE TOETSING

In het kader van de ethische beoordeling van dierexperimenten is "ethiek" geen eenduidig begrip. Binnen de verzamelterm ethiek kunnen verschillende betekenisniveau's worden onderscheiden. Om te beginnen is het van belang onderscheid te maken tussen ethiek en moraal. Moraal, dat zijn de opvattingen van mensen, op een bepaald tijdstip en op een bepaalde plaats, over goed en kwaad. Ethiek is dan de wetenschap die de moraal kritisch bestudeert (min of meer zoals de taalwetenschap taal bestudeert). Dat wil zeggen, het denken en handelen van mensen wordt niet alleen beschreven, maar ook kritisch beoordeeld en getoetst. Anders gezegd, ethiek is een normatieve of reflexieve wetenschap. Zij probeert principes te formuleren die het mogelijk maken het denken en

handelen van mensen op consistente wijze te beoordelen. Vervolgens kunnen nog andere onderscheidingen worden aangebracht, met name tussen theoretische en praktische ethiek.

Theoretische ethiek betreft het werk van filosofen en anderen die normatief onderzoek verrichten en de resultaten daarvan in wetenschappelijk boeken en tijdschriftartikelen publiceren. Waar het de omgang met proefdieren betreft is sinds de achttiende eeuw sprake van een zeer omvangrijke, en recentelijk weer snel in omvang toenemende, literatuur. Daarnaast is ethiek echter ook een praktijk, namelijk een praktijk van beoordeling van onderzoeksvoorstellen of -protocollen. Dat is de taak van de dierexperimentencommissie. Theoretische discussies die in boeken en tijdschriften worden gevoerd spelen daarbij in de regel een marginale rol. De ethiek van de DEC bestaat uit een beperkt aantal principes en concepten die bij de beoordeling van dierexperimenteel onderzoek worden toegepast, en die zich laten formuleren in de vorm van een aantal vragen, zoals:

- Wat is de (maatschappelijke of wetenschappelijke) relevantie van de proef?
- Weegt deze relevantie op tegen het ongerief dat de betrokken proefdieren wordt toegebracht?
- Is het mogelijk het ongerief door verfijning van de werkwijze te verminderen?
- Is het mogelijk het aantal proefdieren te verminderen?
- Is het mogelijk gebruik te maken van alternatieven (zoals in vitro- of in silico-onderzoek)?

Deze reductie van de ethiek tot een aantal principes heeft als voordeel dat alle onderzoeksvoorstellen bij benadering op dezelfde wijze worden beoordeeld en dat de beoordeling efficiënt kan verlopen (niet elk protocol roept een fundamentele, tijdrovende, misschien zelfs eindeloze discussie op). Niettemin is het van belang om de principes die de DEC hanteert zo nu en dan te confronteren met gedachte-wisselingen zoals die in de meer theoretische literatuur worden gevoerd, bijvoorbeeld over de vraag in hoeverre genetische modificatie van proefdieren "nieuw" is, of over begrippen als dierenrechten, "intrinsieke waarde" en "integriteit".

Hierover zal op korte termijn een themadiscussie worden voorbereid.

Nijmegen, vastgesteld maart 2002.
